

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ
ЗАСІДАННЯ КРУГЛОГО СТОЛУ,

*Присвяченого 55-річчю заснування ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ»
та 45-річчю кафедри бухгалтерського обліку і аудиту*

19 травня 2016 року

ПОЛТАВА
ПУЕТ
2016

УДК 331.54:657(477)
ББК 65.052(4Укр)я43
П78

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі» заборонено*

Редакційна рада збірника

О. В. Карпенко, професор, к. е. н., голова, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
М. О. Любимов, доцент, к. е. н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Ю. О. Ночовна, доцент, к. е. н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

П78 **Проблеми** та перспективи розвитку бухгалтерської професії в Україні : матеріали засідання Круглого столу, (м. Полтава, ПУЕТ, 19 травня 2016 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 160 с.

У збірнику наукових праць розглянуті актуальні проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської професії в Україні у контексті процесів глобалізації. Тези вибудовані на діалозі наукових традицій, визнанні та прогресивному міжнародному досвіді. Проблеми розвитку обліку, які піднімають автори публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів.

Збірник призначений для фахівців, викладачів, аспірантів, студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами та перспективами розвитку бухгалтерської професії в Україні.

УДК 331.54:657(477)
ББК 65.052(4Укр)я43

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

ЗМІСТ

<i>Артюх-Пасюта О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ	6
<i>Бобокало А.А., Горбач Є.В., Деньга С.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ТИПОВОЇ КОНФІГУРАЦІЇ «БУХГАЛТЕРІЯ ДЛЯ УКРАЇНИ» СИСТЕМИ «1С: ПІДПРИЄМСТВО.8.2»	12
<i>Бочуля Т.В.</i> МАЙБУТНЄ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА: КОМПЕТЕНЦІЇ ІННОВАТОРІВ	17
<i>Василенко О.С., Карпенко О.В.</i> СУЧАСНІ НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗМІСТУ, СТРУКТУРИ ТА ЯКОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	20
<i>Верига Ю.А., Кулявець Н.О.</i> ВИМОГИ ДО ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ БУХГАЛТЕРА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	22
<i>Виноградова М.О.</i> ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ	27
<i>Вороніна В.Л.</i> ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ	33
<i>Деньга С.М.</i> ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	37
<i>Єрмаковська Л. В., Савченко О. Ф.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА.....	42
<i>Жидєєва Л.І., Андрієнко О.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ» ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ.....	50
<i>Зубіцька О.В., Попенко Т.В., Любимов М.О.</i> КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	54
<i>Зюкова М.М., Федоряка В.О.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	57
<i>Ігнатенко Т.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РЕМОНТІВ ОРЕНДОВАНИХ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	62
<i>Карпенко Є.А., Кравченко І.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ НЕГРОШОВИХ РОЗРАХУНКІВ У ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ	65

<i>Карпенко Д.В.</i> СУЧАСНІ РАКУРСИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	69
<i>Карпенко О.В.</i> НОВІ ПІДХОДИ ДО ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ БУХГАЛТЕРА	73
<i>Кравченко І.Ю.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ В УКРАЇНІ	78
<i>Лисенко М.А., Виноградова М.О.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І АУДИТУ В УПРАВЛІННІ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	83
<i>Лоханова Н.О.</i> РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ – ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ.....	88
<i>Плікус І. Й.</i> РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	92
<i>Поддубна Н.М.</i> РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	96
<i>Подольська В.О., Пшенична А.Ж.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ЗОВНІШНІХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ВІЗ	100
<i>Прохар Н.В.</i> НАВЧАННЯ ЗА ФАХОМ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»: РЕАЛІЇ ТА ПІДХОДИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	106
<i>Радевич Т.В., Ночовна Ю.О.</i> БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	110
<i>Рудич А., Кравченко І.Ю.</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	115
<i>Самбурська Н.І., Ритченко О.Ю.</i> ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	121
<i>Серба О.В., Карпенко О.В.</i> ОБЛІК І АУДИТ В УПРАВЛІННІ СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ	125
<i>Скрипак І.В., Вороніна В.Л.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	128
<i>Соболь Г.О.</i> БУХГАЛТЕРСЬКА ПРОФЕСІЯ: ВИКЛИКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	130

<i>Сошин А. С., Подольська В. О.</i> УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	137
<i>Титаренко І.В.</i> КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ЧИННИК ОПТИМІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДСИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ	143
<i>Чижевська Л.В., Кулик В.А.</i> НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ В ХХІ СТОЛІТТІ	146
<i>Шимановська-Діанич Л.М., Карпенко Є.А.</i> ЗНАЧЕННЯ КАДРОВОГО АУДИТУ В УПРАВЛІННІ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ.....	152
<i>Шульга Н.В.</i> ПРОФЕСІЯ «БУХГАЛТЕР»: ВІД СТАРОГО ДО НОВОГО ЗМІСТУ	156

Вороніна В.Л., к.е.н, доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Завдяки вищій освіті зберігається та захищається належний рівень культури кожної нації, відбуваються конструктивні зміни у суспільстві. Мобільність студентів у здобутті вищої освіти, стає поширеним явищем, що зумовлює збільшення кількості іноземних громадян в Україні.

У списку значимих факторів, що впливають на вибір українських вишів студентами-іноземцями – доступність навчання та висока якість. Безперечно, найвагомим показником конкурентоспроможності вітчизняних вишів на міжнародному ринку освітніх послуг є якість професійної підготовки іноземних студентів. В останнє десятиліття теоретики і практики інноваційної освіти говорять про необхідність формування у фахівця не тільки певних знань і умінь, але й особливих «компетенцій», сфокусованих на здатності їх застосування на практиці, в реальній справі, при створенні нової конкурентоспроможної продукції, в різноманітних життєвих ситуаціях [4].

Проблеми підготовки висококваліфікованих іноземних фахівців у вищих навчальних закладах України були предметом дослідження таких науковців як Т. Алексєєва, Я.Алхасов, Бордовська, О.Карпенко, О. Орехова, П. Просецький, А. Реан, С. Розум, І. Ширяєва та ін. [1-4].

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» вже не перший рік є активним учасником міжнародного ринку освітніх послуг. Вигоди для університету при цьому пов'язані, перш за все, із розширенням контингенту студентів, покращенням фінансового становища та підвищенням рівня конкурентоспроможності навчального закладу, можливостями культурного та наукового обміну з представниками інших країн, зростанням мотивації щодо вивчення іноземних мов викладачами та студентами університету та можливостями спілкування з їх носіями та ін.

Крім того необхідність викладання іноземним студентам здатна сприяти залученню до навчального процесу сучасних освітніх методик, апробованих передовими зарубіжними університетами, зокрема інформаційних технологій в освіті, систем дистанційного навчання, використання сучасної англійської літератури та ін. На нашу думку, це сприяє також підвищенню якості освітніх послуг і для українських студентів.

Разом з тим, при викладанні дисципліни «Бухгалтерський облік», освітній процес стосовно іноземних студентів має цілу низку особливостей та проблем, які необхідно враховувати у навчально-виховному процесі.

Серед них виділимо, наприклад, особливості базової підготовки студентів-іноземців. Незважаючи на те що усі студенти на початкових курсах навчаються за одною програмою, рівень знань виявляється в результаті дуже різним (деякі з них мають достатній рівень підготовки, а інші – не розуміють основних понять).

Недостатній рівень знання української мови у іноземних студентів призводить до появи не тільки мовного макро- і мікробар'єру, але й, не рідко, до різних стресових ситуацій як у студентів, так і у викладачів. У свою чергу, останні можуть виникати як під час пояснення лекційного матеріалу, так і в процесі його засвоєння. На наш погляд основний акцент повинен ставитися не стільки на рівень володіння мовою навчання, скільки на поєднання двох чинників, а саме: методику викладання дисципліни і прагнення студента отримати та засвоїти знання.

Однією з особливостей лекції є можливість викладача викласти у логічно систематизованій формі великий обсяг навчальної інформації. При цьому подача матеріалу повинна сприяти активізації уваги, мислення студентів, збуджувати інтерес і внутрішню активність думки, створювати умови для подальшого більш глибокого і самостійного вивчення початкового матеріалу за конспектом лекцій, підручником, посібником тощо. І що саме головне – під час слухання лекції у студентів-іноземців формується вміння слухати і усвідомлювати побачене і почуте. Саме тому в лекції викладач повинен відобразити найголовніше, істотне

із великого потоку різної інформації, спрямувати студента на виділення найважливіших питань лекції.

Пропонуємо при викладанні дисципліни «Бухгалтерський облік» українською мовою для іноземних студентів використовувати наступні види лекцій: консультативна лекція доповнює і уточнює матеріал основної, висвітлюючи розділи курсу, що викликають серйозні труднощі при самостійному вивченні; інструктивна лекція, яка проводиться з метою організації наступної самостійної роботи слухачів щодо засвоєння матеріалу на практичних заняттях; лекція за принципом зворотного зв'язку поєднує пояснення з активним залученням студентів; комбінована лекція – це читання лекції з демонстрацією ілюстрованого матеріалу; багатоцільова лекція оснований на комплексній взаємодії окремих елементів: подача матеріалу, його закріплення, повторення і контроль; лекція-брифінг, структура якої є наступна: повідомлення лектора – питання студентів – відповіді лектора; лекція-анкета.

Фактичного матеріалу в лекції повинно бути порівняно небагато – рівно стільки, скільки необхідно для розуміння суті питання студентами. Іноземним студентам, як правило, не подобається конспектувати чи занотовувати текст зі слайдів при читанні лекції у режимі презентації – навіщо тратити час, якщо на практичному занятті викладач знову це буде пояснювати. Читати класичні лекції іноземним студентам значно важче, аніж українським студентам, так як викладачеві доводиться більше працювати на дошці, більше працювати позааудиторно. Безперечно, все це ускладнюють налагодженню ефективної роботи між студентами та викладачами. Тому як альтернативу можна поєднати читання лекцій з практичним заняттям, це, свого роду, спрощена лекція або ускладнене практичне заняття. Можливо, саме таке вирішення проблеми викладання матеріалу було б допустимим і обґрунтованим в університеті.

Лекція має стати основою для подальшої самостійної роботи. З метою подолання слабких сторін та удосконалення процесу опрацювання та засвоєння лекційного матеріалу пропонуємо для іноземних студентів введення

реферативної форми як виду учбової діяльності, що дозволить самостійно розвивати не тільки письмові, але й отримати додаткові усні мовні навички при захисті рефератів.

До регіональних особливостей навчання іноземних студентів можна віднести схильність африканських студентів до більш повільного навчання і засвоєння нових понять.

До організаційних проблем, що суттєво впливають на якість навчального процесу можна віднести властиву іноземним студентам непунктуальність, звичку невчасно приходити на заняття або й не приходити взагалі.

Варто пам'ятати, що забезпечення якості навчання студентів створюється на всіх етапах організації та планування навчального процесу і може бути реалізовано за допомогою: формування нечисленних груп, що дозволяє застосувати індивідуальний підхід; складання розкладу занять відповідно до вимог студентів; підготовкою аудиторного фонду та навчально-методичного забезпечення у відповідності зі специфікою навчання.

Крім цього, необхідно налагодити систему навчання кадрів, які працюють з іноземцями, включаючи регулярний обмін досвідом, методикою роботи, вивчення аналогічного зарубіжного досвіду. Викладачу, який працює з багатонаціональним складом студентів, окрім мови, необхідно вивчити етнопедагогічні особливості етнічної групи тих, хто навчається.

Впровадження новітніх тенденцій і підходів до модернізації навчального процесу відкриває нові можливості для вирішення актуальних завдань: підготовки компетентних фахівців; задоволення особистісних потреб студентів-іноземців до самореалізації; розробці конкурентоспроможних, практико-орієнтованих, інноваційних ресурсів, методів і технологій навчання.

Список використаних джерел

1. Алексєєва Т.В. Психологічні фактори та прояви процесу адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі : дис. ... канд. психол. наук : спец. 19.00.01/ Т.В. Алексєєва; КНУ ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 204 с.

3. Алхасов Я.К., Карпенко О.В. Некоторые особенности восприятия терминологии при изучении управленческого учета студентами-азербайджанцами //Я.К.Алхасов, О.В. Карпенко / *Azərbaycanşünaslığın aktual problemləri. Ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş IV beynəlxalq elmi konfransın materialları.* – Bakı: Mütərcim. – BAKI, 2013. – S. 275–278.

3. Бухгалтерський облік і аудит. Термінологічний словник: українсько-російсько-англо-азербайджанський, русско-українсько-англо-азербайджанський, English-Ukrainian-Russian-Azerbaijani, *azərbaycanca-ukraynaca-rusca-ingiliscə* [текст]: навч. посіб. / [Ю.А. Верига, О.В. Карпенко, В.Л. Іщенко, Я.К. Алхасов та ін.]. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 368 с.

4. Ефимчук О.С. Педагогические условия формирования профессионально-личностных компетенций будущих специалистов в условиях высшей школы // *Высшее образование сегодня.* – 2012. – №2. – С. 29-33.

Деньга С.М., к.е.н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

У сучасних умовах розбіжності між окремими науками, законодавством у сфері економіки, економічною освітою та практикою бухгалтерського обліку значно загострилися. Ця обставина спонукає до пошуку нових ідей, застосування нових підходів до розв'язання актуальних проблем. Одним із проблемних питань є визначення видів діяльності суб'єкта господарювання (СГ), суть якого і шляхи розв'язання запропоновані нижче.

Діяльністю є специфічна для людини форма активності, що спрямована на доцільну трансформацію навколишнього середовища. Діяльність стає економічною тоді, коли вона ставить за мету виробництво та обмін товарами чи послугами, що визнаються корисними або рідкісними. У бухгалтерському обліку визначаються три види діяльності суб'єкта господарювання, а саме: операційна, фінансова та інвестиційна.

Згідно з НП(С)БО 1, операційна діяльність - основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи